

ЯПОНСКИ ПРАЗНИЦИ, ПОСВЕТЕНИ НА ДЕЦАТА (ХИНА МАЦУРИ, ТАНГО НО СЕККУ, ШИЧИ-ГО-САН)

*Катя Маринова**

JAPANESE FESTIVALS DEDICATED TO CHILDREN (HINA MATSURI, TANGO NO SEKKU, SHICHI-GO-SAN)

Katya Marinova

Abstract: For members of every society, children are the future and that's why they are very important. Parents want their child to be healthy, fed, clothed, and to be successful, and to make it possible, a divine blessing is most often relied upon. Therefore, parents should pray to receive it, performing the necessary rituals. The Japanese have three important festivals celebrating the children: Hina Matsuri (The Festival of Dolls), also known as Momo no sekku (Seasonal Peach Festival) (March 3), Tango no sekku (Seasonal Festival on the Fifth Day of the Fifth Month) or Kodomo no hi (Children's Day) (May 5) and Shichi-Go-San (7-5-3) (November 15). In this report, we will look at where these traditions come from, how the celebrations take place and how they connect with other annual holidays

Keywords: festivals, children, costumes, rites, Hina matsuri, Tango no sekku, Shichi-Go-San

Както за всяко живо същество, така и за хората в древността, една от най-важните задачи е била да отгледат потомство, което да продължи рода. Все пак, за да се осигури благоденствието на това потомство, древните хора са имали нужда от божествена закрила и подкрепа. Японците не правят изключение от правилото, дори може би при тях нуждата от божествена благословия е още по-голяма, като се имат предвид специфичните природни условия, в които те живеят, и които са причина за тяхната дълбока връзка с духовете на природата, с *ками*.

„В традиционно-културен аспект Япония се свързва с красивите кимона, чайната церемония, икебаната, самураите и нинджите [...]. По отношение на икономиката добре известно е т. нар. „японско икономическо чудо“, с което се нарича историческият период от японската история след Втората световна война, белязан от силен икономически растеж“ (Василева 2018а, 26). Но

* Гл.ас. д-р Катя Маринова – ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, катедра „Класически и източни езици и култури“, e-mail: k.marinova@ts.uni-vt.bg

празниците в Япония, наричани *мацури*, заслужават особено внимание. Те са сезонни, свързани са със селскостопански дейности, с наслаждение на природата, с избавление от бедствия и болести и т.н. Първоначално *мацури* са били само религиозни ритуали и обреди, свързани освен с поднасяне на храна, дарове за боговете, за да ги умилостивят, и с изпълняване на танци и песни. От XIV – XV в. празниците стават общонародни – правят се шествия със свещен преносим олтар *омикоши*, платформи-колесници *хоко* и *яма*, изпълняват се масови танци и песни. Участниците, които ще носят олтара, ще дърпат колесниците или ще танцуват и пеят, задължително предварително се пречистват с вода, обличат се в специални дрехи, а може и да са само по *фундоши* (традиционно мъжко бельо, подобно на надбедрена препаска).

В Япония религиозните ритуали и обреди, изпълнявани по време на празниците, водят своето начало от някоя от четирите религии: шинтоизъм, будизъм, конфуцианство, даоизъм. Смята се, че те са и представителна част от японската култура – понятие, което „се дефинира трудно поради неговата дълбочина, многопластовост, гъвкавост, динамика във времето и пространството [...]“ (Василева 2018б, 20).

Според шинтоизма, традиционната японска религия, която е смес от анизмизъм, почит към предците и поклонение пред Слънцето, на света съществуват 8 милиона божества *ками*, което е израз на голямо количество. Това са духовете на природата (на планините, реките, ветровете, дъжда...); личностите, обявени за необикновени; силите и способностите, които се крият в хората и в природата; душите на умрелите. Всяко нещо има душа, която се нарича *ками*. Една част от *ками* осигуряват добра реколта и се наричат *фуку-но-ками*, а другите носят нещастие и се наричат *магацухи-но-ками*. Смисълът на шинтоизма се състои в извършване на ритуали за привличане на *фуку-но-ками* и изгонване на *магацухи-но-ками*. От тези ритуали възникват песни, танци и празници. Всяко селище си има шинтоистко светилище, където се почита върховното *ками*, а почти всеки традиционен японски дом си има шинтоистки олтар – *камидана*. При шинтоизма чистотата, телесна и духовна, е много важна, затова човек трябва да се пречисти предварително преди извършването на какъвто и да е ритуал. Така например преди посещение на храм се извършва *харае* (*хараи*) – измиват се ръцете и се изплаква устата с вода, в други случаи се пречистват, като се потапят във вода (река, езеро или море) – *мисоги*. В края на юни и в края на декември се извършват големи ритуали по пречистване, които се наричат *Оохарае*. Съпроводени са със специални молитви *норито* и имат за цел да допринесат за пречистването не само на всеки вярващ поотделно, но и на цялата религиозна общност, на цялата нация. Шинтоистите избягват докосването до всичко омърсяващо, особено свързаното с кръв и смърт. За омилюване на боговете или при изразяване на молба за благополучие им се принасят дарове, които се наричат *кенсен*. Ритуалните дарове са ориз, sake, сол, плодове и др. Неотменна част на култа е приношението на клонки от свещеното дърво *тамагуши*, което може да е от криптомерия, ела, вечнозелен дъб и др. В края на храмовите служби се

извършва възлияние *наорай*, при което присъстващите в храма приемат част от тези жертвени храни и отпиват от свещеното саке.

Откакто в Япония през VI в. навлиза махаянистичният будизъм, който също е политеистичен като шинтоизма, а с течение на вековете навлизат и различни по същността си будистки секти, двете религии се преплитат до такава степен, че край шинтоистките светилища започва строеж на будистки храмове, а край будистките се строят малки светилища, почитащи *ками* на местността. В домовете се поставят будистки олтари – *буцудана*, които исторически предхождат *камидана*. Преплитането на двете религии обяснява защо в повечето домове има и *камидана*, и *буцудана*, а голяма част от японците се определят едновременно и като шинтоисти, и като будисти. Съществуват различни будистки учения, които съответно използват различни ритуали. Най-често обредните действия се състоят в произнасяне на мантри, песнопения и поднасяне на дарове. Даровете обикновено са: цветя, които символизират красотата и непостоянството; свещи, символ на светлината на Просветлението; благовония, които изпълват въздуха така, както истината на Буда – Вселената. Пречишването може да бъде направено както с вода, така и чрез ароматен дим. По различни поводи японците отиват в будистки храм, за да се сдобият с амулет, който да ги предпази от нещастия, болести или да им донесе благополучие, късмет. Пожелания, молби и благодарност се предават като се изписват на специално надписани дървени таблички с картинки *ема*, и се окачват на определени места в храмовете.

По същото време, по което навлиза будизмът, в Япония навлиза и конфуцианството, което обаче не играе толкова важна роля, каквато играе в Китай, поне до навлизането на неоконфуцианските идеи през Средновековието, но дори и последните биват свързани с шинтоизма и са по-практични от китайските. Най-важната конфуцианска идея е свързана с почитта към родителите.

Даоизмът също е добил голяма популярност и е играл важна роля в религиозното светоусещане на японците. Въпреки че оказва само косвено влияние, той навлиза с обредите, които са свързани с календара (определяне на благоприятните и неблагоприятните дни през годината), гаданията и народните вярвания. Дори се създава цяло министерство, занимаващо се с тълкуване на знамения, по китайски образец. Въпреки че то не просъществувало дълго, даоистките идеи за хармония между човека и природата останали, следи се с японските ритуали и се запазили и до днес. Макар че едва ли някой от съвременните японци знае за техния даоистки произход.

Тъй като сливането между шинтоизъм, будизъм, конфуцианство, даоизъм, народни вярвания и поверия се е извършило толкова отдавна и толкова плавно, днес тяхното разделяне е практически невъзможно. Съществен е фактът, че всички радостни събития, които се случват в живота на японците, се отбелязват с шинтоистки ритуали, а тъжните – с будистки.

Както вече споменахме, японските празници са сезонни, като голяма част и до днес се отбелязват по лунния календар, който се използва официално в Япония почти до края на XIX в. Японците отдават особено значение на т.нар.

сечиничи – дните, в които се чества смяната на сезоните, като се провеждат традиционни тържества: *ганджичу* (първият ден от новата година), *аоума* (седмият ден от първия месец по лунния календар), *тоока* (14, 16 ден от първия месец), *танго* (петият ден от петия месец), *сумай* (първоначално е бил седмият ден от седмия месец, когато е *танабата/шичисеки*, но после се променя на 28-29 ден, ако месецът е с 31 дни, или на 27–28 ден, ако има 30 дни), *чъоойоо* (деветият ден от деветия месец по лунния календар), *тойо-но-акари* (по-рано е бил вторият ден на заека от 11 месец, а от 1873 г. е фиксиран на 23 ноември, който сега се отбелязва като Ден на труда)¹. Думата за **сезонен празник** *секку* произлиза от предлагането на храна, което се прави по време на годишните чествания на смяната на сезоните, като се използва и за самите дни, когато се извършват, а те са пет, т.нар. *Госекку*²: *Джинджичу* (7.01), *Джъооши* (3.03), *Танго* (5.05), *Шичисеки* (7.07), *Чъоойоо* (9.09). Както се вижда, *Хина мацури* и *Танго но секку* са част от петте сезонни празника, тъй като се провеждат съответно на трети март и пети май. Като част от годишните тържества, провеждани първоначално сред аристокрацията, имат китайски произход.

Тъй като, както вече споменахме, *Хина мацури* е част от петте сезонни празника *секку*, пренесени от Китай, а доколкото по стария календар съответства на времето, по което цъфтят прасковите, е известен и като *Момо но секку* (Сезонен празник на прасковите). *Джъооши* е бил шестият ден (денят на змията) в началото на третия месец по лунния календар, а по-късно е фиксиран на 3.03. В Китай на този ден се къпели и се пиел алкохол, за да се изгони нещастieto. В Япония този обичай се смесва с шинтоисткия ритуал за пречистване *мисоги* и японците също започват да се къпят в реката или в морето на него ден, но скоро преминават към използването на кукли вместо човешко тяло, като ги пускат по течението на реки, езера, морета, това са т.нар. *нагаши-бина*. Ритуалите, които включват кукли като начин за прехвърляне на проблеми или нещастия, са се запазили и до днес в много райони на страната. Според вярванията на древните японци всички човешки болести и нещастия се дължат на демонски влияния, които обладават тялото, затова е необходимо те да бъдат изгонени по някакъв начин от него, а „идеалният начин да се направи това, те вярвали, че е бил да прехвърлят злото влияние върху хартиена кукла или *ками-бина*, която служи като заместител на реално човешко създание, след което да хвърлят куклата във водата или да я унищожат.“ (Sakurai 1991, 33). Интересното е, че подобна идея съществува и при балканските народи. Както отбелязва Рачко Попов „в онези случаи, когато тя (куклата – бел. моя) се изгаря или погребва, в нея е заложен в по-голяма степен отрицателен митологичен смисъл и тя се възприема като символ на злото.“ (Попов 2013, 277). С нейното унищожение се премахват и нещастията, които тя символизира.

По време на празника в домовете, в които има момичета, върху специална

¹ Според ел. речник Dejitaru daijisen, Shougakukan.

² Пак там.

етажерка на няколко нива (3, 5 или 7, тъй като се смята, че нечетните числа носят късмет), върху червен плат се нареждат кукли, т.нар. *хина нингьо*, облечени в пищни облекла на аристократи от периода Хейан (794 – 1185). Куклите и украсата представляват императорска сватбена церемония. Разположението според „Nihon no kurashi kenkyuukai“ е следното (от гледна точка на наблюдаващия): на най-горния ред се нареждат *дайри-бина* (императорът и императрицата), като в района на Кансай, женската кукла е отляво, мъжката – отдясно, а в района Канто е обратно; на втория ред – *саннин-канджо* (трите придворни дами), които се грижат за женската кукла, речитират стихове, свирят на музикални инструменти; на третия ред са *гонин-баяши* (петте дворцови музиканти) – млади момчета от аристократично семейство, държат флейта, голям барабан и др., членове са на оркестъра на театър Но; на четвъртия – *букан* (военни министри), като отдясно се разполага *са-дайджин*³ (Старшият министър), а отляво – *у-дайджин*⁴ (Младшият министър), военните министри служат на императорския принц; на петия ред са *сан-джичьоо* (тримата служачи)⁵, които изпълняват различни длъжности, носят широка шапка за глава, поставена върху пръчка *дайгаса*, поставка с обувки *куцудай*, голям чадър *татегаса*, единият е усмихнат, другият – сериозен, а третият – разплакан. Нареждат се също: *хиши мочи* (ромбовидни сладки от специален лепкав ориз), които се състоят от три цвята отдолу нагоре: зелен, бял, розов, изразяващи съответно здраве, защита от демони, чистота; *сакура-тачибана*, които изразяват вишневите дръвчета и дръвчетата тачибана-портокал, които се намират в Императорския дворец в Киото, съответно „Сакон но сакура“ и „Укон но тачибана“. (Nihon no kurashi kenkyuukai 2007, 42).

Както вече споменахме, съществуват различия в позиционирането на куклите на императора и императрицата. Тъй като традиционно в Япония този, който е отляво, има по-важна роля, императорът се поставя отляво (като гледаш – вдясно), а след периода Мейджи (1867 – 1912) под западно влияние в района на Токио (Канто) куклата на императора започва да се поставя отдясно. Императорът има корона, скипър и *катана* от лявата си страна, императрицата държи ветрило, между тях се слага поставка за приношения с дупки *санбоо* със свещеното саке, зад тях се поставя златист параван и се осветява отстранни с *бонбори* (вид фенер на стойка). Ако има една седнала придворна дама, а две прави, седналата се поставя в средата и обратно, ако има една права, тя е в средата. Куклата на придворната дама отдясно държи канче за саке с дълга дръжка *нагае но чьоши*, тази отляво – менче за саке *кувае но чьооши*, между тях се поставят сладки *мочи*. *Гонин-баяши* се подреждат отдясно наляво по следния начин: изпълняващият текста на пиесата, свирещият на флейта *йокобуе*, на малък барабан *коцудзуми*, на барабан *ооцудзуми*, на голям барабан *тайко*. Министрите, които са на четвъртия ред, наречени още *дзуйшин*, държат лък в лявата си ръка и стрела в дясната, а на гърба си имат колчан със стрели. Тъй

³ Ляв министър

⁴ Десен министър

⁵ В последно време се увеличават домовете, в които се поставят само *дайри-бина*.

като Левият министър е по-висшестоящ, той изглежда като възрастен човек, а десният – като млад. Що се отнася до тримата служачи, в района на Кансай (Киото) те носят метла, лопата за боклук и гребло. На шестия ред се нареждат принадлежностите, които наподобяват тези, използвани при сватбените церемонии – шкаф, сандък, тоалетка, кутия за шивашки принадлежности, печка *хибачи*, принадлежности за чайна церемония и др. В средата на седмия ред се поставя лакирана кутия за храна *дзююбако*, отляво и отдясно – паланкин и волска кола. Когато куклите се нареждат на три реда се използват само *дайринин*, *саннин-канджо* и принадлежностите, а когато са на пет реда – *дайринин*, *саннин-канджо*, *гонин-баяши*, *дзуйшин* и принадлежностите.

На куклите се поднасят прасковени цветове, *хина-араре* (оризови сладки с формата на куб), *хиши-мочи*, *широдзаке* (бяло сладко саке).“ (Ueda, Ueda 2013, 110).

Въпреки че *хина нингьо* са облечени като хейански аристократи (*хина* са били малки кукли, с които са си играели аристократичните момиченца от периода), традицията за тяхно излагане като молитва за здраве и растеж на момичетата и сегашната им форма датират едва от 3 – 4 века, както отбелязва проф. Токутаро Сакурай (Sakurai 1991, 32). Той отбелязва също, че „ако момиче се е родило в семейството предната година, и този фестивал е нейният първи *секку*, куклите се изпращат от дома на майката или други роднини, като знак за добри пожелания за здравето израстване на детето.“ (пак там, 31). През периода Едо (1603 – 1867) този обичай се свързва с игрите на момичетата с кукли и така се появява *Хина мацури*. Важното е, че след като куклата изпълни своето предназначение, тя трябва да бъде унищожена или прибрана, тъй като задържането ѝ по-дълго в дома ще донесе нещастие. Едно от поверията гласи, че ако *хина нингьо* не се приберат навреме, то момичето, в чийто дом е украсата, ще се омъжи късно, а това се е смятало за голямо нещастие в онези времена. Подобни обичаи, използващи кукли, особено тези, свързани с пролетните празници, се наблюдават и при нас, българите⁶, и в тях също главна роля играят девойките.

Тъй както куклите се свързват с игрите на момичетата, оръжията и броните се свързват с игрите на момчетата. Куклите, които се поставят в домовете, където има момчета, се наричат *гогацу-нингьо*⁷, защото *Танго но секку* се отбелязва на пети май. Вътрешната и външната украса за *Танго но секку* е различна. Вътрешната обикновено се нарежда на три нива и включва основно: самурайска броня, шлем, млад генерал или кутия с войн. Формата на самурайските брони и на шлемовете се различава в зависимост от това от кой период са те. Младият генерал е кукла, облечена в бойно снаряжение. Лицето му е изпълнено с жизненост и показва силата на младостта. Изразява желанието детето да стане умно и да придобие признание. Кутията с войн включва някои от смелите кукли на герои, с които отдавна се свързват *гогацу-нингьо*: Момотаро, Кинтаро,

⁶ Подробно: виж Попов 2013.

⁷ *Гогаци* – май месец, *нингьо* – кукла

император Джинму, повелителят на демоните Джун Куей (яп. Шооки) или празнично украсен кон, генерал на кон и др. Освен това се нареждат и голям барабан *тайко*, както и други неща, нужни за битки в стар стил. Външната украса се прави в дворовете или на верандите на семействата с момчета като се издигат *кои-нобори* – дълги тесни знамена с формата на шаран, защото както шараните могат да плуват силно срещу течението, така и момчетата ще могат да се изправят срещу трудностите⁸ и ще постигнат успех в живота. *Кои-нобори* се състои от: *фукинагаши* – вимпел; *магои* – черен шаран, символизиращ бащата; *хигои* – червен шаран за майката; по-малък шаран за всеки син. За обичая *Танго но секку* също се смята, че води началото си от периода Токугава, но негови елементи могат да се открият още по-назад във времето. Някога *кои-нобори* се е практикувало само при това, което е известно като *хацу-секку*, т.е. първият сезонен празник *секку* след раждането на момче. Подобно на *хацу-секку* при момчетата е обичайно в домовете, където има момчета, семейството на майката да изпрати кукла, представляваща бог *Тенджин-сама* (т.е. Сугавара Мичидзане, почитан като бог на знанието и по-специално като бог, който осигурява напредък на мъжкото потомство). Във всяка къща, куклите и подаръците, подарени от роднини и приятели на семейството, се показват в *токонома*, и се организира тържество за тях. Понастоящем на пети май празнуват не само момчетата, но и децата като цяло, затова е официален празник, известен като Ден на детето – *Кодомо но хи*.

Освен да се организират тържества, на които се ядат сладки, като *чимаки* (оризови топки, увити в бамбуково листо), *кашива-мочи* (оризови сладки с боб *адзуки* вътре, увити с дъбово листо) и др., на този ден също така се събират силно миришещи растения като блатен аир или див пелин, които се закачат под стрехите, завързват се около главата или се слагат във ваната, като начин за предпазване от болести. Произходът на тези практики е много стар. Тъй като сезоните в Япония са ясно разграничени, голям брой от оцелелите ритуали първоначално са били създадени, за да отблъснат влиянието на злото и да гарантират здравето и безопасността на индивида по време на преминаването от един сезон към следващия, в случая от пролетта към лятото. Периодът, започващ от 5 май, носи опасност от постепенно изтощаване на тялото заради топлината и влагата. Също така е необходимо тялото да се подготви да издържи периода на тежък физически труд във фермите, който започва със засаждането на ориза. Така че първото нещо, което правят мъжете, е да се отърват от всички дяволски духове и влияния около тялото и да го направят здраво и пълно с енергия. Това явно е повлияло и на празника на момчетата.

Първите ритуали, свързани с децата, които японците извършват, са на 32-ия ден от раждането на момче и на 33-ия ден от раждането на момиче. Тогава те за пръв път се завеждат в шинтоистки храм *хацумия-маури*, като по

⁸ От китайската легенда за шаран, който успял да се изкачи по водопад, намиращ се в силното течение на Жълтата река и превърнал се в дракон. Тъй като драконът е символ на императора, това се превръща в израз за постигане на голям успех.

този начин се приобщават към местната религиозна общност. След това на 100-ия ден след раждането на бебето (в някои области се празнува на 110-ия или 120-ия ден) се извършва *окуидзоме* – първо хранене на бебето, чиято цел е да се благодари на божествата за това, че детето е преживяло тези няколко месеца и да се измоли то да бъде здраво и без лишения през целия си живот. На детето за първи път се дава риба с пръчици за хранене, откъдето идват и другите имена *Хаши-иваи*, *Охашидзоме*, *Мана-хаджиме*, *Момока-иваи*. В последно време *окуидзоме* понякога се чества едновременно с *хацумия-маури*, в съботни и неделни дни, както и в дните, за които се смята, че носят късмет през съответната година.

До средата на миналия век процентът на децата, които умират на ранна възраст е голям, затова, както вече отбелязахме, е било важно да се благодари на божествата за това, че децата са достигнали до определена възраст. В Япония през периода Хейан се заражда традиция сред аристократите, когато момчетата и момичетата станат на три, момчетата – на пет и момичетата – на седем години, да преминат през определени церемонии, които да покажат прехода им на следващия етап от тяхното развитие. Когато момче или момиче навърши три години, се провежда церемония, известна като *ками-оки*, което означава, че занапред то или тя ще оставя косата си да расте, т.е. вече не е бебе. За момчетата на пет години се извършва тържествено „обличане на *хакама*“. *Хакамата* (твърда пола-панталон) традиционно се носи от японския мъж на всички официални случаи и „обличане на *хакама*“ означава, че момчето вече е достигнало възрастта, в която то може да бъде считано за отговорно за действията си като представител на своето семейство в отношенията с обществото като цяло. „Празненството на *оби*“, с което се отбелязва навършването на седемгодишна възраст за момичетата, отбелязва точката, в която младото момиче оставя настрана кимоното с върви от ранна детска възраст и завършва с носене на *оби* (пояс), символ на младата женственост. Тези церемонии несъмнено са били вдъхновени от желанието на родителите да видят как детето им преминава към следващия етап в добро здраве и без злополуки.

Смята се, че съвременният начин на отбелязване на *Шичи-го-сан* (7–5–3) датира от времето на шогуна Токугава Цунайоши (1646 – 1709), който разпространява този обичай сред обикновеното население, в желанието си синът му да бъде здрав. При посещението в шинтоистки или будистки храмове в почивните дни около 15 ноември децата се обличат в празнични традиционни дрехи. Момчетата носят *хаори* (горно късо кимоно) и *хакама*, а момичетата – *фурисоде* (кимоно с дълги ръкави за неомъжени девойки). На децата се раздават *читосеаме*⁹ (дълги бонбони, оцветени в червено и бяло), опаковката на които се украсява с жерав, костенурка (и двете са символ на дълголетие) или бор, бамбук, слива (символи на радост, щастие). Въпреки че са трудни за ядене от децата, бонбоните се правят специално в издължена форма като

⁹ *Читосе* означава „хиляда години“.

пожелание на родителите техните деца да имат дълъг живот. Различни тържества се провеждат и в домовете. Хората празнуват и хапват *секихан* – ориз с червени бобени зърна и ципура, приготвена заедно с главата и опашката *окаширацуки но тай*. Правят се семейни снимки, като за някои от тях децата дори се преобличат с няколко кимона, а момичетата за първи път се гримират.

Отбелязването на рождените дни в Япония, така както ние сме свикнали – с покана за парти и подаръци – се практикува сравнително отскоро и е част от елементите, които японците възприемат от западния свят. Това не означава, че японците не отбелязват навършването на възраст. Чества се достигането на специфични години, като понякога те са различни за мъжете и жените. Тържества се организират за първия рожден ден след раждането на бебето, след това за третия, петия, седмия, тринадесетия рожден ден и така нататък, докато момчето или момичето достигнат зряла възраст (в случая на момчетата, най-често срещаната възраст е петнадесет години, макар че понякога се удължава до двадесет, докато за момичетата на някои места е на тринадесет, а на други – на петнадесет или седемнадесет години). Понастоящем японците официално навършват пълнолетие на двадесетгодишна възраст. За „лоши“ години се считат деветнайсет и тридесет и три години за жените, двадесет пет и четиридесет и две за мъжете, така че трябва да се полагат особени грижи през годината, в която той или тя достигне тази възраст. Като средство за предотвратяване на всякакви нещастия, които годината може да донесе, на тържеството се празнува предварително следващият рожден ден, т.е. нещастната възраст „се прескача“. Специално се празнуват и шестдесетият, седемдесет и седмият и осемдесет и осмият рожден ден. Всички тези тържества обаче, с изключение на първия рожден ден, се провеждат по-често в дни, различни от действителната годишнина от раждането. Вместо това се избира време, когато общността има малко работа – Нова година, юли или ноември, например – или понякога в деня на празник на светилището или фестивала на боговете – покровители на общността.

От краткия преглед на японските празници, които са свързани с децата, става ясно, че като част от сезонните празници *Хина мацури* и *Танго но секку*, както и *Шичи-го-сан*, въпреки че са придобили съвременния си вид преди 3-4 века, носят в себе си елементи от стари практики. Всички чествания, които се извършват, изразяват благодарността на родителите, че техните деца са живи и здрави, и тяхното желание те да живеят дълго и щастливо. На всяка трапеза се нареждат специални храни, които в съзнанието на японците се асоциират със съответния празник и са в съзвучие със сезона, през който се провежда той.

БИБЛИОГРАФИЯ

Василева 2018а: Магдалена Василева. Културни стереотипи. Образът на японците // сп. „Проглас“. кн. 1, 2018, с. 23-31. Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2018. // Vassileva 2018a: Magdalena Vassileva. Kulturni stereotipi. Obrazat na yaponcite // Proglas. kn. 1, 2018, s. 23-31. Veliko Tarnovo University Press “Sv. sv. Kiril i

Metodiy”, 2018.

Василева 2018b: Магдалена Василева. Японски език и култура. Интеркултурна компетентност. Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2018. // Vassileva 2018b: Magdalena Vassileva. Yaponski ezik i kultura. Interkulturna kompetentnost. Veliko Tarnovo University Press “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2018.

Попов 2013: Рачко Попов. За символиката на куклите в празничната традиция на балканските народи. // Балканите – език, история, култура. Том 3, брой 1, 2013, с. 272-283. // Popov 2013: Rachko Popov. Za simbolikata na kuklite v praznichnata traditsiya na balkanskite narodi. // Balkanite – ezik, istoriya, kultura. Tom 3, broj 1, 2013, s. 272-283.

JTB海外ガイドブック編集部 1993. 英文 日本絵とき辞典 1 A look into Japan. 「文化・風俗編」. JTB, 1993.

Nihon no kurashi kenkyuukai 2007. 日本のしきたりがよくわかる本。日常の作法から年中行事、お祝い事まで. PHP Kenkyuujō, 2007

Sugiura, Gillespie 2011: Youichi Sugiura, John K. Gillespie. 日本文化を英語で紹介する事典. ナツメ社, 2011.

Sakurai 1991: Tokutarou Sakurai. Japanese Festivals. Annual Rites and Observances. Understanding Japan. № 60. International Society for Educational Information, Tokyo, 1991.

Ueda, Ueda 2013: Ichozou Ueda, Toshiko Ueda. 英語で説明する日本の文化。これ一冊で！日本のことが何でも話せる。語研、2013

Електронен речник Dejitaru daijisen, Shougakukan.